

Kontrast Fotograficzny

Praktyczne rozważania dotyczące działania i stosowania kontrastu w fotografii

Czym jest kontrast? Niby wiadomo, niby oczywiste, a jednak po zbadaniu może okazać się, że temat ma większą głębię i nasycenie kontrastem, niż można by przypuszczać. Na początek czym jest kontrast?

Kontrast to inaczej różnica pomiędzy wartościami – i to wszystko czym jest. Natomiast by skomplikować sobie życie, fotograficznie kontrast może tworzyć kombinację pomiędzy różnymi wartościami, czyli więcej niż dwiema. W kontekście fotografii możemy kontrast podzielić na wiele sposobów. Dla ułatwienia zajmiemy się tym co praktyczne i pomoże Ci w tworzeniu fotografii dzięki rozumieniu kontrastów.

I Kontrast jako różnica nasycenia światłem.

Najmniejsza różnica pomiędzy światłami jest kontrastem, w prawdzie o niskiej wartości, ale niemniej jednak jest kontrastem. Czyli stworzenie zdjęcia bez kontrastu jest niemożliwe, a skoro tak, to mamy wybór kontrastu na zdjęciu – pytanie czy ten wybór był świadomy czy przypadkowy?

Przykład. Melancholia – zdjęcie o bardzo małych kontrastach, mgliste, szare i monotonne – jakie powinno mieć kontrast? Prosta odpowiedź niski aby stworzyć w/w wartości – zmiana kontrastu zmieni dynamikę zdjęcia, czyli jego atmosferę, to jaki wywołuje emocje. W ten sposób można zobrazować jak kontrast decyduje o atmosferze fotografii. Jeśli świadomie tworzymy zdjęcie uwzględniamy różne parametry, ale nasycenie kontrastem często nie znajduje się na tej cennej liście. Warto zwrócić uwagę na kontrast który chcemy uzyskać i użyć go by dał pożądany efekt.

W fotografii analogowej używamy różnych filmów fotograficznych, które przede wszystkim różnią się kontrastem. W slangu filmowym nasyceniem skali szarości. Mój ideał z tej branży to ILFORD FP4 (ISO 125), Agfa Scala 200 absolutny majstersztyk analogowy (od dawna nieprodukowany, ale wciąż dostępny). Dla fanów monotonii i melancholii polecam wszystkie czeskie i japońskie filmy czarno-białe, mają obniżoną wartość czarnego koloru lub są „nudne”, dzięki czemu dają najlepsze efekty w takich sytuacjach.

W fotografii cyfrowej zanim zajmiemy się jakąkolwiek obróbką cyfrową, czyli np. wywołaniem plików RAW możemy użyć filtrów fotograficznych, które zmanipulują kontrasty danych kolorów w fotografowanym scenie. Na przykład zielone i żółte można potraktować uniwersalnie jako podstawowe filtry modyfikujące kontrast. Filtry o innych kolorach mają najczęściej mocniejsze działanie. Dodatkowo filtry można ze sobą łączyć co pozwala na uzyskanie bardziej zaawansowanych rezultatów.

Małą pułapką w fotografii cyfrowej jest fakt że pliki RAW z założenia mają obniżoną ostrość i kontrast, więc efekty najlepsze uzyskujemy znając dobrze swój sprzęt fotograficzny i jakie mamy różnice pomiędzy wyświetlaczem aparatu a monitorem, jeśli poszukujemy wyszukanej precyzji.

Wywołanie emocji za pomocą kontrastu może być Twoim kluczowym elementem w rozumieniu kontrastu i jego stosowaniu.

Przykład. Wyobraź sobie dynamiczną scenę na której wiele się dzieje – czy do takiej sceny pasuje mocny kontrast? Analogicznie drzewa w gęstej mgie nie wymagają mocnego kontrastu? A co się stanie kiedy w scenach do których praktycznie rodzaj kontrastu jest zdefiniowany przez „normalność” zostanie odwrócony? Opcje są dwie. Pierwsza – zdjęcie straci tak mocno na wartości, że jego siła przekazu zostanie zniszczona. Druga opcja – powstanie kontrast kontrastu. Czyli zdjęcie będzie nadal ciekawe i zawierać będzie dodatkowy element w formie kontrastu odwróconego do ładunku emocjonalnego jaki zdjęcie wywołuje, co spowoduje nieco zamieszania w odbiorze zdjęcia i zaczyna „coś” innego się dziać w percepcji osoby oglądającej zdjęcie. Efekt nieco podobny jak w przypadku zdjęć zrobionych w odbiciach wody – następnie obróconych o 180° i prezentowanych jako realny obraz, a nie odbity. Większość osób oglądających takie zdjęcia się w nie wpatruje i zastanawia „co tutaj nie gra”...

Ćwiczenie • znajdź swój kontrast. Każdy z nas ma różne preferencje co do kolorów (ulubiony kolor), rodzaju zdjęć (portret, krajobraz, reportaż), a także kontrastu. Co jest mniej oczywiste – ale jeśli zaobserwujesz się na tyle wyborów jakich dokonujesz – możesz dostrzec własne preferencje co do kontrastu to odkryjesz jaki jest Twój kontrast.

Aby wykonać ćwiczenie zebraj 10-20 nie swoich zdjęć o bardzo różnej tematyce i kontrastach. Wybierz trzy zdjęcia o różnej tematyce, które podobają Ci się najbardziej. Zauważ jaki jest kontrast na wybranych zdjęciach – następnie odnieś go do własnych zdjęć znajdując swoje własne zdjęcia o tej samej tematyce. Np. krajobraz, portret, reportaż...

II Różnica kolorystyczna

Kolejny rodzaj kontrastu występuje pomiędzy kolorami. Jest to zupełnie inny kontrast choć może być tym samym kontrastem co nasycenie światła. Czym jest kontrast kolorów? Najłatwiej założyć, że jest to odwrotność koloru. Np. niebieski i żółty jeśli jeden występuje na tle drugiego np. jeśli sfotografujemy kwitnący rzepak na tle błękitnego nieba to uzyskamy silny kontrast kolorystyczny. Siła kontrastu zmniejsza się, kiedy barwa zmienia się z najmocniejszej (dokładnej odwrotności) na inną barwę bliżej, lub dalej spokrewnioną z odwróconą (czerwony na zielonym), lub bazową (czerwony na czerwonym).

Porady • W tworzeniu kontrastów kolorystycznych odgrywa rolę numerologia – co może wydać się nieco egzotyczne dla osób niestosującej cyfrowej nauki. Kolory zostały opracowane na kole z tego powodu możemy tworzyć kąty o odpowiednich wartościach numerycznych co daje odpowiednie wartości kolorystyczne o konkretnym wpływie na percepcję człowieka, a co za tym idzie odbiór zdjęcia. Stąd rzadko używa się linii prostych 180° częściej są to wartości kątowe.

- Kolejnym trikiem w tworzeniu kontrastów kolorystycznych jest przesunięcie punktu stanowiącego 50% szarości w inną wartość procentową. W zależności od potrzeb w górę lub w dół.

- Innym zaawansowanym elementem jest stosowanie krzywych na poziomie aparatu fotograficznego, lub w post produkcji, co pozwala na uzyskanie kontrastów w wybranych obszarach zdjęcia, bo realnie rzadko chcemy mieć ten sam kontrast na całej przestrzeni zdjęcia. W fotografii analogowej odpowiednikiem są filtry połówkowe i maskowanie w ciemni fotograficznej podczas wywołania zdjęć.

Uprozczone studium kolorystycznego kontrastu

Kontrast kolorystyczny w wersji kolorowej oraz czarno-białej. Zauważ jak zmieniają się kontrasty i na ile wpłynie to na wybór Twojej pracy fotograficznej. Na przykład zastosowanie koloru tła, rekwizytu, czy filtra oświetleniowego zmodyfikuje kontrast w jakimś stopniu – pytanie czy jaki chcesz osiągnąć efekt?

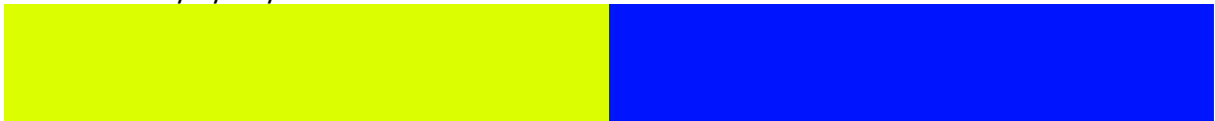
kontrast kolorystyczny

odpowiednik czarno-biały

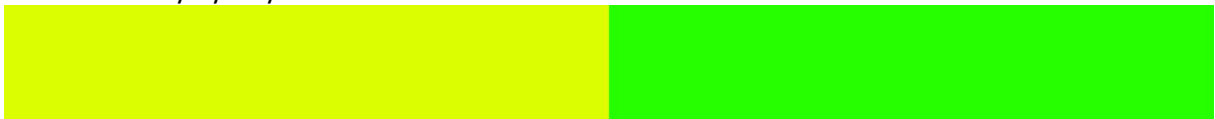
kontrast kolorystyczny

odpowiednik czarno-biały

kontrast kolorystyczny

odpowiednik czarno-biały

kontrast kolorystyczny

odpowiednik czarno-biały

Docierając do kontrastu kolorystycznego przez kontrast nasycenia światłem dotarliśmy do punktu w którym możemy stworzyć kombinację dwóch kontrastów – na bazie oświetlenia i na bazie koloru.

Kombinacja tego typu występuje praktycznie na każdym zdjęciu kolorowym – ale często traktujemy to jako całość, a nie dwa osobne parametry – oba podejścia są dobre jeśli Ci pomagają osiągnąć to co zamierzasz. Jednocześnie traktowanie kontrastów jako osobnych elementów bardzo pomaga w interpretacji zdjęcia, budowaniu atmosfery prezentowanej sceny i ogólnym rozumieniu sytuacji.

Przykład. Modelka w niebieskiej sukience jest fotografowana na niebieskim tle. Jakie można dobrać oświetlenie, by osiągnąć ciekawy kontrast? Jakie filtry kolorowe można zamocować na lampy by zmodyfikować atmosferę zdjęcia? Odpowiedzi są różne jak każde zdjęcie – natomiast to co pojawia się w w/w przykładzie to świadome stosowanie kontrastu w formie koloru i rodzaju oświetlenia. Efekt końcowy jaki chcemy uzyskać to jednolite zdjęcie – choć składające się z wielu szczegółów.

W ten sposób pracując z pomniejszych elementami masz wpływ na efekt końcowy w znacznie większym stopniu, niż przez postrzeganie sceny jako całości.

III Kontrast mentalny

Po technicznych kontrastach dotarliśmy do mentalnego. Tutaj będzie wiele zależało od percepcji, interpretacji, oraz uwarunkowań środowiskowych wpływających na postrzeganie świata. Kilka przykładów na przerysowanych scenach pomoże Ci w zrozumieniu mentalnego kontrastu, możliwości jego stosowania i modyfikacji.

Różnice mentalne rozpoczynają kiedy możemy przypisać dwie różne wartości dwóm różnym obiektom. Np. nowoczesny budynek obok rozpadającego się, pies i kot, młoda i stara osoba, piękna i brzydka osoba, etc...

Ćwiczenie Mentalnego Kontrastu

Przykładowe odpowiedzi na poniższe pytania znajdują się na końcu publikacji. Odpowiedzi są w formę inspiracji • Twoim zadaniem jest stworzenie własnych wniosków, które później zastosujesz w swojej fotografii.

- Dwa brzydkie psy po bokach i pośrodku piękny puchaty świeżo szczotkowany piękny kotek „^..^”, Jaki kontrast mentalny jest na zdjęciu i z czego wynika? Jak możemy dobrać oświetlenie by podkreślić kontrast, lub go zniwelować?
- Dwie brzydule po bokach i jedna fenomenalnie piękna kobieta w środku. Jak działa kontrast? Jak zmodyfikować ten kontrast? Jaką rolę może odegrać oświetlenie? Jak zadziała kontrast kolorystyczny?
- Reportaż o kontrowersyjnej tematyce • fotografie przedstawiające społecznie przemilczany temat (np. uzależnienia, etc...), lub elementy codzienności w innej części świata przemilczane lub niepublikowane (np. wojna, etc...) – tworzymy dany reportaż poruszający problem, nie zależnie od tematyki zależy nam aby dotrzeć do opinii społecznej i wywołać reakcję. Co zdecyduje o sile przekazu? Jaką rolę odgrywa kontrast?
- Reportaż o nudnej tematyce • reportaż z przemówienia sołtysa w Wąchocku (tak...nie aktualne, a wioską od dawna rządził wójt – ale sołtys jest bardziej śmieszny, więc przetrwał zmiany). W razie potrzeb z braku sołtysa znajdziesz inne nudne przemówienia, podobno ich wciąż nie brakuje. Pytanie brzmi, jaką rolę odgrywa kontrast w reportażu z wydarzenia pozbawionego wizualnych treści? Jak możesz wykorzystać manipulację kontrastem, by stworzyć witalność i wyeliminować nudę?

Praca z mentalnym kontrastem jest bardzo cennym elementem i możemy go stworzyć w pracy studyjnej, dostrzec w pracy na ulicy, jak też uzyskać na bazie kombinacji czynników –jakkolwiek powstanie, warto go stosować i dostrzegać – występuje częściej, niż możesz przypuszczać – kwestią jest czy potrafisz go dostrzegać? Jako dodatkowe **ćwiczenie** znajdź kilka swoich zdjęć i poszukaj na nich kontrastów mentalnych.

Kombinacja trzech kontrastów – oświetlenia, koloru i mentalnej treści daje fantastyczne wyniki, jedynie co się dzieje w takiej sytuacji, to im więcej elementów tym trudniejsze zadanie przed fotografem – ale wyniki będą warte wysiłków.

Przykład Analityczny: Babcia z małym dzieckiem na rękach w ubogim ubraniu na tle budynku w stylu szkło i aluminium, otoczona przechodniami w eleganckim ubraniu. Co jest oczywistym kontrastem? Co jest ukrytym kontrastem? Jaki kolor ubrania ma babcia? Jaki kolor ubrania ma dziecko? Jaki efekt ma dawać architektura w tle? W jakim kierunku przemieszczają się eleganccy ludzie w tle? (Przykładowe rozwiązania na końcu publikacji)

IV Kontrast jako kierunek i ruch.

Jeden z mniej znanych kontrastów to ruch. Różnica w kierunkach ruchu, lub kombinacja ruchu i statyczności jest formą kontrastu. Z racji, że ruch tworzy określoną geometrię i jego kierunek może tworzyć aspekt mentalny zdjęcia, który definiuje siłę zdjęcia, lub jego odbiór. Informacje jakie płyną z wytworzonej za pomocą ruchu geometrii są subtelne, ale silnie wpływają na percepcję człowieka.

Każda forma geometrii ma wpływ na percepcję człowieka, stąd jej użycie w kombinacji z kontrastem w świadomej formie daje ciekawe wyniki, jednocześnie stosowanie tych kombinacji wymaga nieco więcej umiejętności fotograficznych i ogólnej wiedzy. Wiedzę już masz – teraz pytanie co z nią zrobisz? Aby zrobić **ćwiczenie** mentalne – stwórz zdjęcie za pomocą opisu (jak wyżej), gdzie powstanie kontrast ruchu, oświetlenia, koloru i elementów mentalnych...

Kierunek. Może mieć różne znaczenie np. z lewej do prawej i odwrotny są bardzo różne. Mentalnie pierwszy jest naturalny drugi jest wsteczny. To zaś przypisuje obu ruchom wartość psychologiczną. Pierwszy jest lekki drugi jest ciężki.

Przykład. Jeśli ktoś idzie z parasolem z lewej do prawej to jest to lekki zwiewny ruch. Kiedy ktoś idzie z parasolem z prawej do lewej to walczy z wiatrem. Dlaczego? Ruch naturalny jak ruch słońca, wskazówek zegara jest inaczej interpretowany jak ruch odwrotny – w ten sposób wpływamy na percepcję. Inny przykład. Wyobraź sobie zdjęcie wodospadu sfotografowanego z lewej a następnie z prawej strony. Czy zauważasz jak teoretyczny ruch na statycznym zdjęciu wpływa na odbiór zdjęcia?

Każdy rodzaj kierunku zaczyna tworzyć na obrazie geometrię co powoduje określony rodzaj dynamiki. Ruch z lewej do prawej tworzy linie poziome, ruch ukośny wprowadza dynamiczne linie ukośne, etc...

V Kontrast geometryczny.

Dość prosty kontrast z założenia, a bardzo skomplikowany jednocześnie. Kontrast geometryczny polega na stworzeniu geometrii różnych od siebie. Na przykład kwadrat i koło. Złożoność polega na tym, że dany obraz zawiera w sobie wiele kształtów geometrycznych i jeśli jeden element nie wyróżnia się

w mocny sposób kontrast nie jest dostrzegalny, co nie znaczy, że go nie ma. Przykłady znajdują się w punkcie: Nauka kontrastu na przykładzie malarstwa klasycznego.

VI Nauka kontrastu na bazie fotografii

Studiując zdjęcia pod kątem kontrastu zaczynasz dostrzegać elementy, które decydują o tym że np. dane zdjęcie jest ciekawe, ma imponujący kontrast, w ten sposób tworząc swoje zdjęcia możesz wykorzystać pomysły zaczerpnięte z innych fotografii.

Poszukując nauki w inspiracjach zadawaj pytanie co można zrobić lepiej? Staraj się programować negatywnie w sensie co tutaj nie gra, co zostało źle zrobione? Zadawaj pytania pozytywne, typu co można poprawić? Dlaczego? Z czasem fotografując będziesz pamiętać, że zdjęcie ze scenarią podobną do tej, którą właśnie fotografujesz miało kontrasty, które można było sfotografować lepiej i będziesz pamiętać, co znaczy lepiej i jakie to były rozwiązania – zamiast użycia negatywnego sygnału czego nie robić... Analizując zdjęcia w tym kierunku pomagasz sobie stworzyć lepszy warsztat, zyskać wiedzę i móc ją wykorzystać w praktyczny sposób we własnej fotografii.

▲ Nauka kontrastu na przykładzie malarstwa klasycznego

Jedną z najlepszych metod nauki niuansów fotograficznych jest studiowanie malarstwa klasycznego. Obrazy klasyczne nadają się do studium i interpretacji różnych elementów fotograficznych takich jak światło, kompozycja, etc... w tym kontrastów. Trudność w studium obrazu polega na Twoich umiejętnościach i czy potrafisz dostrzegać to czego szukasz i wiedzieć to na co patrzysz? Jak w każdym przypadku praktyka czyni mistrza i im więcej czasu poświęcisz tym większą głębię osiągniesz. Na koniec pozostanie Ci nauka praktycznego stosowania zdobytej wiedzy.

Poniżej kilka przypadków:

Gerrit van Honthorst – Wróżbici

Kontrasty na obrazie tworzą całą jego atmosferę i psychologię. Młody książę, któremu wróżą ma skupić uwagę na dekolcie, by odwrócić jego skupienie. Ten sam zabieg jest skierowany w stronę osoby oglądającej obraz. Percepcja człowieka działa tak, że zwraca uwagę na najjaśniejszy obszar na zdjęciu, a dopiero później na ciemniejsze obszary. Aby to przetestować – odwróć wzrok od obrazu – poczekaj chwilkę i spójrz na niego jeszcze raz. [...] W które miejsce spojrzales/aś najpierw? W

ten sposób można konstruować obraz by użyć mocnych kontrastów, tam gdzie chcesz, aby oglądająca osoba zdjęcie patrzyła, tam można umieścić główny temat zdjęcia, lub go schować w ciemniejszym miejscu jeśli scena ma merytoryczny sens, a nie jest tylko wybiegiem technicznym, lub grą z percepcją widza.

Ćwiczenie • stwórz kontrastowe zdjęcie za pomocą naturalnego oświetlenia np. świecy. Ustaw fotografowane osoby względem światła, zamiast światło względem osób. Podpowiedź jeśli jedna świeca daje za mało światła użyj trzech lub więcej...

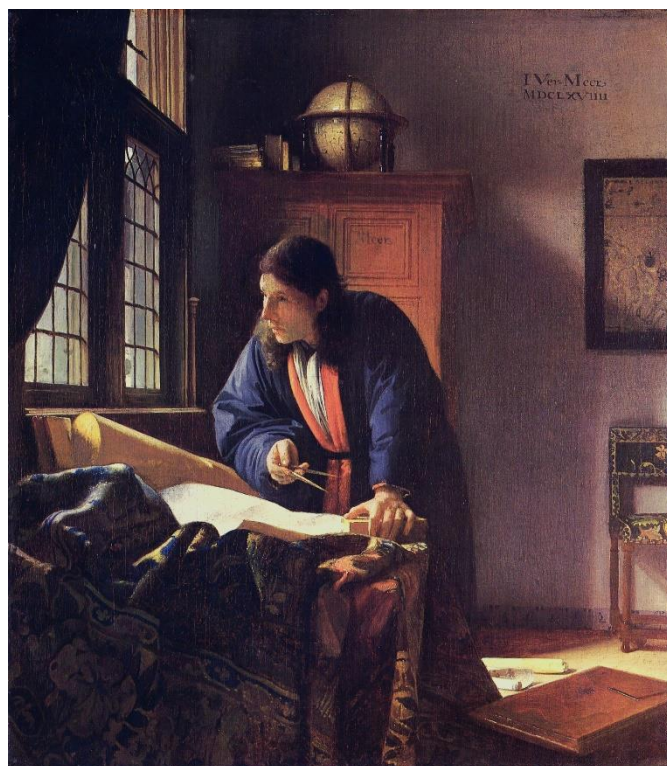
Pieter de Hooch • Muzyczne Przyjęcie w Podwórzu

Kontrast na tym obrazie został użyty tak by przyciągnąć Twoją uwagę w dal i postać w bramie, a tuż obok w podwórzu ma miejsce muzyczne przyjęcie. Naturalnie słysząc muzykę chcesz zaglądnąć za zaułek co tam gra, co się dzieje. Naturalna ciekawość motywuje Twoje działania – by było co odkrywać malarz umieścił główną scenę w pół cieniu, by było w co się wpatrywać, co odkrywać. W taki sposób jakbyśmy się skradali do bramy i chcieli zajrzeć za róg.

Ćwiczenie • zrób zdjęcie na którym główny temat zdjęcia ukryjesz w ciemnej przestrzeni a jasna przestrzeń będzie prowadzić wzrok w kierunku głównego obiektu.

Johanes Vermeer • Geograf

Obrazy portretowe malowane przy oknie jako głównym źródle światła, są w okresie tego malarstwa dość często stosowane. Płynie z tego sporo nauki w kwestii oświetlenia pojedynczym źródłem światła w tym i kontrastu – oraz co można zrobić by wprowadzić ciekawe elementy w „nudnych” częściach obrazu. W tym przypadku zwróć uwagę na szafę jak podkreśla kontur postaci oraz na fragmentaryczne oświetlenie na ścianie, które wniosło sporo dynamiki na płaską przestrzeń.

Dodatkowa uwaga na kontrast geometryczny. Wokół postaci scenę zbudowano na trójkącie na bazie linii pionowych z dopełnieniem w formie globusa wyłamujących się kształtem ze sceny „Geografa”.

Ćwiczenie • stwórz proste zdjęcie na którego tle będą kontrastowe linie lub plamy światła. Połącz to w ciekawy sposób z fotografowanym obiektem. Inspiracją do pracy z cieniem mogą być także produkcje typu film noir.

Leonardo da Vinci – Dama z Łasiczko-Gronostajem-Fretkowym

Kontrast oświetleniowy w portrecie zawsze odgrywa poważną rolę, a kwestia uwagi poświęconej na ilość kontrastów po lewej i prawej stronie fotografowanej osoby wpływa na efekt końcowy. W malarstwie klasycznym czas poświęcony na planowanie kontrastów to często wiele miesięcy w fotografii to setna sekundy – dzięki obrazom można wyciągnąć wnioski dla siebie i zacząć z nich korzystać w swojej fotografii. W tym przypadku kontrast i jasności są na głowie „łasiczko-gronostaja” o hiper-muskularnej budowie, następnie na ramieniu jest drugi kontrast i końcowy trzeci tuż poniżej oka Czartoryskiej. W ten sposób podzielono sposób oglądania obrazu. Bardzo często połączenie rodzaju oświetlenia i kontrastu z mimiką twarzy będzie wyznaczało charakter zdjęcia. W tym przypadku zastosowano dodatkowy kontrast mentalnie/graficzny w dolnej części obrazu o dużej twardości (dłonie i muskularna fretka), żeby w górnej podkreślić subtelność ramion i twarzy.

Ćwiczenie. Tworząc portret użyj światła z lewej i prawej strony o różnych kontrastach. Następnie zastanów się który z kontrastów pasuje do fotografowanej osoby, czyli tak by oświetlenie nie było efektem dla efektu ale wносиło charakter podkreślający osobowość fotografowanego modela.

Jan Matejko – Kopernika Rozmowa z Bogiem

Obraz na którym wiele się dzieje i posiada wiele ukrytych znaczeń. Podążając za kontrastem na obrazie mamy klasyczne połączenie mocno kontrastowego światła z dynamiczną pozą. Z założenia oświetleniem jest księżycowe światło, na tyle mocne, że przyćmiło ogień w latarni. Wszystkie kolory mają obniżony kontrast, a główną rolę odgrywa poza. Ta sama poza osadzona w delikatnym świetle o niskim kontraście zmieni swoją ekspresję i znaczenie obrazu. Kontrast w nocnych

zdjęciach zawsze jest mocny, więc najłatwiej by było fotografować tylko dynamiczne sceny. Oczywiście żeby obniżyć kontrast wystarczy zgasić światło, lub fotografować w bezksiężycową noc.

Ćwiczenie • Pobaw się oświetleniem obrazu. Według mnie za mało Matejko wyeksponował futrzane rękawki – a co Twoim zdaniem można by zrobić z oświetleniem tego obrazu?

Ćwiczenie • Stwórz portret kiedy osoba znajduje się w bardzo dynamicznej pozie o stwórz bardzo kontrastowe oświetlenie, uwzględniając różnice pomiędzy kontrastami: światła, koloru, ruchu, geometrii i przekazu mentalnego który wyraża poza.

Jan Matejko – Stańczyk

Obraz stworzony w kontekście historycznym, który traci na znaczeniu jeśli ktoś nie rozumie związanej z nim historii. Technicznie na obrazie jest bardzo ciekawy kontrast kolorystyczny (również powiązany z historią). Użyto brązów i w odpowiednich momentach brąz przełamuje się w soczystą czerwień. W fotografii czerwień jest trudnym kolorem, jej barwa zyskuje kiedy jest oświetlana naturalnym ciepłym światłem. W ten sposób kontrasty można uzyskać używając ciepłego i

zimnego światła. Tego samego efektu nie uzyskamy przy wielu innych kolorach.

Ćwiczenie • stwórz zdjęcie pozbawione kontrastu kolorystycznego. Czerwone na czerwonym. Np. czerwona gerbera na czerwonym tle, lub dowolny temat który uznasz za ciekawy. Dodatkowo możesz się zastanowić kiedy czerwony kolor będzie miał mentalne uzasadnienie by dominować na zdjęciu?

Anna Ruysch – Tulipany i Róże w Wazonie na Marmurowym Stole

Martwa natura (choć kwiaty są żywe) zawsze sprowadza się do gry światła i kontrastów. W przypadku bukietów kluczową rolę odgrywa geometria zdjęcia. Jeśli estetyka geometryczna nie jest mocna wszystko traci na znaczeniu – z tego powodu opanowanie kompozycji i pracy z geometrią, oraz jej kontrastami (zależnościami) jest bardzo ważna. Co na tym obrazie można zmienić w sensie geometrii, koloru i kontrastów?

Kolejnym kontrastem związanym z kwiatami będą ich kolory. Kontrast kolorystyczny występuje pomiędzy bukietem a tłem, natomiast sam bukiet

idealnie kiedy jest harmonijny z ewentualnymi wyłamaniem by nadać mu dynamiki. Stworzenie takiego zdjęcia/obrazu jest dość trudne.

Ćwiczenie • znajdź obrazy przedstawiające martwą naturę które są dla Ciebie wyjątkowo zachwycające i możesz zaczerpnąć z nich inspirację do swojego warsztatu fotograficznego.

Ćwiczenie • Stwórz analizę poniższego obrazu pod kątem kontrastów. Jest to trudne zadanie – ale im trudniejsze są zadania tym więcej się nauczysz.

VII Kontrast jako styl.

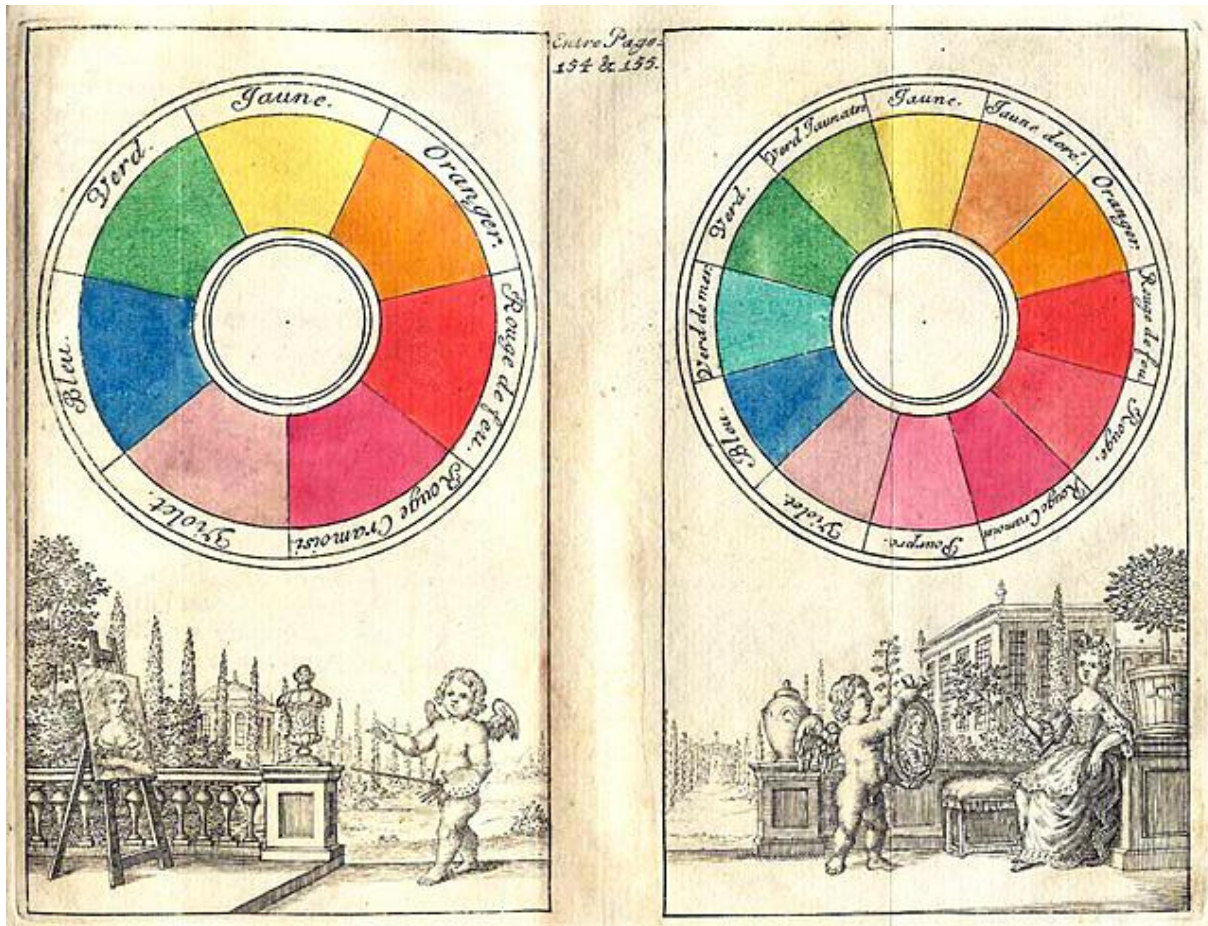
Przykładem może być trend filmowy film noir, stosowany przede wszystkim w filmach kryminalnych, z założenia o ciężkiej tematyce i mocnym napięciu. Stworzenie z założenia kontrastu względem prezentowanego tematu.

W normalnym trybie wybieramy temat zdjęcia i do niego dobieramy rozwiązania w tym kontrast. Natomiast odwrócenie trybu powoduje, że musimy zmusić się do myślenia jak zaprezentować scenę i jej treść w określonym kontraście. Bardzo ciekaw podejście godne uwagi i nauki.

Ćwiczenie. Stwórz serię zróżnicowanych zdjęć w stylu film noir o mocnym kontraście. Inspiracją do zdjęć mogą być także filmy typu: Sokół Maltański (1941) lub inne z tego okresu. Z

nowoczesnych filmów określanych jako neo-film noir to Miasto Grzechów (Sin City), który jest mocno oparty na grafice z której można czerpać sporo inspiracji związanych z kontrastem.

Kontrasty kolorystyczne. Opracuj własne kontrasty na bazie ulubionych kolorów. Praca z kolorem i rozumienie jego kontrastów jest podstawową wiedzą dla fotografów. Im więcej świadomej pracy z kolorem tym lepsze efekty kolorystyczne. Do opracowania swojej gamy kolorów możesz użyć darmowego narzędzie Adobe: <https://color.adobe.com>.

Rys. koło kolorystyczne • 1708 • Boutet

VIII Świadome stosowanie i świadoma eliminacja kontrastów.

Kontrast na zdjęciach może być pomocny i szkodliwy, tylko Twoja ocena może zdecydować kiedy i jaki kontrast zastosować. Jeśli nie masz pewności co do kontrastu jaki powinno mieć Twoje zdjęcie – zadaj pytania pomocnicze? Np. jakie emocje ma wywoływać zdjęcie? Jaką ma atmosferę? Czynniki mentalne ułatwią podjęcie decyzji – jednocześnie nie bój się eksperymentować, bo w ten sposób możesz osiągnąć fenomenalnie zaskakujące wyniki. Nie ma reguł, – ale niektóre zasady pomagają skutecznie budować silny obraz z równie silnym przekazem.

Podsumowanie: im więcej kontrastów tym lepiej dla Twoich zdjęć. Nie znaczy to, że mają być mocne, lub słabe, idealnie będzie kiedy będą zharmonizowane i tworząc spójny obraz, na którym będą wspierać się nawzajem, budując wyraźny przekaz. Kluczem do pracy z kontrastem jest jego świadome stosowanie i rozumienie jakie tworzy efekty.

Życzę wielu fantastycznych zdjęć o przepięknej harmonii kolorów, kontrastów i światła.

Piotr Cwiklinski

Sopot • 20 lutego 2021

© 2021 • Wszystkie prawa zastrzeżone • Powielanie i publikacje bez uprzedniej pisemnej zgody autora nie jest możliwe. Darmowa publikacja przeznaczona dla uczestników warsztatów fotograficznych Kontrast (20200913), oraz osób biorących udział w wirtualnej wystawie fotograficznej Kontrast. Proszę zachować ten materiał edukacyjny dla siebie i życzyć wielu cennych inspiracji.

<https://skf.edu.pl> – Sopotki Klub Fotograficzny

<https://facebook.com/SopotkiKlubFotograficzny> - Sopotki Klub Fotograficzny

<https://warsztaty.studiopcf.com> – Warsztaty i Wyjazdy Fotograficzne

<https://ebooks.studiopcf.com> – darmowe e-booki edukacyjne i inspiracyjne do pobrania

Rozwiązanie Ćwiczeń. Przykładowe interpretacje i odpowiedzi na pytania.

1 Dwa brzydkie psy po bokach i piękny puchaty świeżo szczotkowany piękny kotek pośrodku...

Jaki kontrast mentalny jest na zdjęciu? Z czego wynika? Percepcja względem preferencji co do zwierząt miłośnik psów i kotów, oraz wszystkich zwierząt zareaguje inaczej. W ten sposób widzisz jak działa kontrast przez warunkowanie społeczne, mentalne...

Jakie możemy dobrać oświetlenie by podkreślić kontrast lub go zniwelować? **Opcja A** dla miłośników kotów. Już wszystko jest gotowe. Jedynie co wpłynie na kontrast to kolor kociego futerka. Czarny na tle brązowych psów, biały na tle czarnych psów – zyska dodatkowy mentalny przekaz utożsamiany z kolorem (czarny – zły; biały – dobry). **Opcja B** dla właścicieli osobników w brązowym futrze. Jak odwrócić kontrast nie odwracając kompozycji? Możemy to zrobić kolorem i/lub oświetleniem oraz dodatkowo tłem. W taki sposób, że światło/kontrast na psach jest mocniejszy. Uzupełnieniem będzie tło na jakim znajdują się psy i kot. **Opcja C** czyli stworzenie z całości harmonijnej kompozycji, dobranie kontrastu i światła do psów i kota tak by każde z nich prezentowało się jak najlepiej. Czyli np. górne i tylne światło na kiciusia i boczne oświetlenie na psy – dałoby efekt głębi i nawet można pokusić się o przypisanie mentalnego przekazu.

2 Dwie brzydule po bokach i jedna fenomenalnie piękna kobieta w środku.

Jak działa kontrast? Na bazie percepcji. Co znaczy dla nas piękne i brzydkie – bo wbrew pozorom nie jest to sztywny parametr. Jak to mówią, czasem się zdarza że tak brzydkie że aż ładne.

Jak zmodyfikować ten kontrast? Przede wszystkim za pomocą ubrania i stylizacji jesteśmy w stanie wydobyć więcej z brzydulek. Problem się pojawia kiedy piękność wygląda nadal dobrze nawet w worku po ziemniakach. Wtedy z pomocą przychodzi oświetlenie i kontrasty za pomocą których możemy stworzyć cień i kształt przy użyciu tylnego i bocznego oświetlenia. Natomiast brzydule zalać delikatnym miękkim światłem o oczywiście odpowiednio ubrać, na szczotkować, umalować i upozować – gotowe.

Jaką rolę może odegrać oświetlenie? Kluczową. Całość się sprowadza do umiejętności stosowania oświetlenia i balansowania kontrastu. Normalnych warunkach poza = światło = kontrast. W „ekstremalnych” :) wiemy jaki rodzaj kontrastu i światła musimy użyć by uzyskać efekt, a do tego dobieramy możliwe pozy prezentujące sylwetkę w najlepszy sposób, następnie dopasowujemy ekspresje twarzy i rąk, oraz rekwizyty (np. względnie duże).

Jak zadziała kontrast kolorystyczny? Dodatkowym atrybutem będzie kolor. Jeśli główna modelka ma czerwoną sukienkę i blond włosy a brzydula czarne sukienki czarne włosy i przypadkiem stoją na czarnym tle. To kontrast jest bardzo mocny. Jeśli odwrócimy kolory to powstanie bardzo różne zdjęcie o bardzo różnym efekcie.

3 Reportaż o kontrowersyjnej tematyce • fotografie przedstawiające społecznie przemilczany temat
Co zdecyduje o sile przekazu? Sam reportaż nie jest reportażem dopóki zdjęcia nie będą opowiadały jakiejś historii, to powoduje że trzeba je ze sobą zestawzić i dopiero wtedy powstanie reportaż. Zestawienie zdjęć tworzy pewien kontrast. Jaki kontrast byłby idealny dla historii którą opowiadasz?

Jaką rolę odgrywa kontrast? Będzie co najmniej podwójny. Pierwszy wynika z tego co jest na zdjęciu a drugi obok jakiego zdjęcia znajduje się drugie, trzecie... zdjęcie. Dodatkowo kontrast będzie definiowany przez format. Np. kwadratowe (depresja) zdjęcia i panoramiczne (perspektywa) mają bardzo różny odbiór mentalny – stosowanie kontrastu mentalnego, geometrycznego – tworzą siłę przekazu. Dodatkowo np. czarno-białe zdjęcia + czerwony kolor dodadzą dramatu, zwrócą uwagę na kluczowe ujęcia, oraz wprowadzą artystyczny element do reportażu, który zawsze powinien być kombinacją informacji i artystycznej formy by być skutecznym. Zagrożeniem jest użycie przerostu formy nad treścią. Realnie oceniaj zdjęcia i ich przekaz a dopiero wtedy dobieraj rozwiązania. Pracując na bazie kontrastu – łatwiej będzie Ci stworzyć właściwą dynamikę historii którą prezentujesz.

4 Reportaż o nudnej tematyce • reportaż z przemówienia sołtysa w Wąchocku

Jaką rolę odgrywa kontrast w reportażu z wydarzenia pozbawionego wizualnych treści? Kontrast w nudnej scenarii przede wszystkim powinien być mentalny. Czyli sfotografowanie różnych min zebranych ludzi reagujących na słowa sołtysa. W drugiej kolejności garderoba i dodatki jak gumowce, beret, zegarek, fryzura i inne dodatki stanowią element mentalny i główny skład Twojego reportażu. Do wymienionego kompletu potrzebujesz kilku ogólnych ujęć wykonanych z różnych perspektyw. Mając do dyspozycji różnorodność fotografii nie będziesz w stanie stworzyć nudnego reportażu nawet jeśli byś chciał/a.

Jak możesz wykorzystać manipulację kontrastem, by stworzyć witalność i wyeliminować nudę? Kontrast znajdzie zastosowanie na wielu poziomach. Jeśli reportaż jest czarno-biały to zestawienia ciemne – jasne – ciemne – jasne stworzą dynamikę jeśli Ci na niej zależy. Używając koloru możesz przeplatać kolory tak by do siebie nie pasowały żeby reportaż był śmieszny, uzupełnieniem będą ekspresje twarzowe i nietypowe dodatki garderoby. Oczywiście każde ustawienie odwrotne da równie odwrotny efekt.

Przykład Analityczny: Babcia z małym dzieckiem na rękach w ubogim ubraniu na tle budynku w stylu szkło i aluminium, otoczona przechodniami w eleganckim ubraniu.

Co jest oczywistym kontrastem? Mentalny przekaz. Co chcesz osiągnąć? Babcia ma czas i statyczną pozycję – ludzie w tle gonią czas i nie robią nic wartościowego – symbolem wartości jest dziecko. Inne podejście wywołanie smutku za pomocą ubogiej babci. Inne podejście. Uboga babcia

ma na sobie drogie dodatki co zdradza, że tylko na pozór ubogo wygląda – dodatkowo jej bogactwem jest dziecko. Mentalny trik wytworzenia pozoru i stworzenia głębi w przekazie z formie, że to co oczywiste wcale nie jest oczywiste.

Co jest ukrytym kontrastem? Wielowarstwowość obrazu, który można zinterpretować na różne sposoby w zależności od własnej percepcji.

Jaki kolor ubrania ma babcia? W zależności od emocji jakie chcemy wskrzesić od jasnych po czarne dadzą bardzo różne efekty.

Jaki kolor ubrania ma dziecko? Dziecko by było podkreślone musi kontrastować z ubraniem babci, jeśli ma być ukryte musi być w zbliżonym kolorze.

Jaki efekt ma dawać architektura w tle? Może odbijać światło w kierunku babci tworząc ją W jakim kierunku przemieszczają się eleganccy ludzie w tle? Może mieć pęknięcie dające mentalny przekaz, może być szara i pozbawiona koloru tworząca smutek i nudę, może być ... w zależności jaki obraz budujesz taka będzie architektura.

Jak możesz się zorientować ta sama sceneria może być zrobiona na wiele sposób. Jednym w imponujących zabiegów było by rozmycie osób przemieszczających się i stworzenie na ich tle statycznego zdjęcia babci. W ten sposób wykorzystamy ruch jako kontrast.

* Wymienione firmy nie są powiązane w żaden sposób z niniejszą publikacją i jej wydawcą •
Prezentowane informacje nie stanowią reklamy • materiał nie jest sponsorowany przez żaden podmiot.